

P-05-1052 Rhowch godiad cyflog i nyrsys yn unol â'r hyn a roddir i staff rheng flaen eraill yn ystod pandemig COVID-19

Y Pwyllgor Deisebau | 12 Ionawr 2021
Petitions Committee | 12 January 2021

Cyfeirnod: RS20/14570

Cyflwyniad

Rhif y ddeiseb: P-05-1052

Teitl y ddeiseb: Rhowch godiad cyflog i nyrsys yn unol â'r hyn a roddir i staff rheng flaen eraill yn ystod pandemig COVID-19

Testun y ddeiseb: Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd yn rhoi codiad cyflog o 2.8 y cant i feddygon a deintyddion, gan ddatgan bod y codiad cyflog 'yn adlewyrchu ymrwymiad y bobl sy'n gweithio'n galed i ofalu amdanom'.

Fodd bynnag, nid yw staff nyrsio wedi cael eu cynnwys yn y codiad cyflog hwn, er y gwaethaf y ffaith y gwnaeth llawer ohonynt gael y feirws wrth ymgymryd â'u gwaith.

Fel nyrs iechyd meddwl newydd gymhwyso, rwy'n gofyn i'r Senedd ailystyried y penderfyniad hwn ac i gydnabod ymroddiad staff nyrsio drwy roi iddynt y codiad cyflog y maent yn ei haeddu.

Y cyfiawnhad am beidio â chynnwys staff nyrsio yn y codiad cyflog hwn yw ein bod eisoes yn cael codiad cyflog o 6.2 y cant dros gyfnod o dair blynedd, sef codiad cyflog y byddem wedi'i gael beth bynnag ac nid at ddibenion cydnabod ein gwaith caled yn ystod y cyfnod heriol hwn.

Mae dwy ran o dair o'r nyrsys sydd wedi cael eu heintio gan Covid-19 yn parhau i ddioddef sgil-ffeithiau'r feirws wrth gyflawni eu dyletswyddau fel nyrsys (Nursing Times, 2020).

Ar adeg y ddeiseb hon, mae dros 200 o staff y GIG, gan gynnwys nyrsys, wedi marw o'r coronafeirws yn y DU (The Guardian, 2020). Mae hyn yn dangos bod staff nyrsio yn barod i wneud yr aberth eithaf er mwyn gofalu am ein cleifion, ond eto nid ydynt yn cael codiad cyflog yn unol â chydweithwyr sydd hefyd yn gweithio'n galed.

Yn ôl dadansoddiad diweddaraf Llywodraeth y DU o ddata yn ymwneud â chyfraddau heintio y coronafeirws, sef dadansoddiad a wnaed ym mis Ebrill 2020, roedd 16.2 y cant o'r rhai a heintwyd yn weithwyr allweddol, gan gynnwys staff nyrsio. Mae'r ffigur hwn yn cyfrif am bron i un rhan o bump o'r achosion sydd wedi'u cadarnhau (y Ganolfan Meddygaeth Seiliedig ar Dystiolaeth, 2020).

Cefndir

Mae penderfyniadau ynghylch cyflogau yn y GIG wedi'u datganoli i'r gweinyddiaethau datganoledig, er bod Corff Adolygu Cyflogau'r GIG (y PRB) yn gwneud argymhellion i Lywodraeth y DU ac i'r Llywodraethau datganoledig. O ran codiadau cyflog ac amodau yn y GIG yn ystod 2020, mae'r sefyllfa fel a ganlyn:

- Ym mis Gorffennaf 2020, cafodd pob grŵp o feddygon a deintyddion godiad cyflog o 2.8 y cant. Roedd hyn yn cynnwys ymgynghorwyr, meddygon dan hyfforddiant, meddygon arbenigol ac arbenigol cyswllt, ymarferwyr cyffredinol sy'n derbyn cyflog, a deintyddion. Daeth y newid hwn yn sgil argymhellion y Corff Adolygu Meddygon a Deintyddion, a gafodd eu derbyn gan Lywodraeth Cymru;
- Ym mis Medi 2020, cadarnhaodd Llywodraeth Cymru y byddai'r holl staff sy'n gweithio mewn meddygfeydd teulu hefyd yn cael codiad cyflog o 2.8 y cant;

- 1 Ebrill 2020 oedd dyddiad cychwyn trydedd flwyddyn y fargen gyflog tair blynedd a gytunwyd ar gyfer nyrsys y GIG yng Nghymru. Mae Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Llywodraeth Cymru wedi nodi bod trafodaethau ynghylch dyfarnu cyflogau nyrsys yn destun cylch ar wahân i'r cylch ar gyfer meddygon, a bod cytundeb aml-flwyddyn wedi'i wneud eisoes â nyrsys. Roedd hyn wedi'i gynnwys mewn codiad cyflog o 6.5 y cant (dros 3 blynedd) a gytunwyd yn 2018 ar gyfer holl staff GIG Cymru, a hynny ar delerau ac amodau'r Agenda ar gyfer Newid.
- Nid oedd staff a gyflogir gan y GIG yn gymwys i gael taliad arbennig y gweithlu gofal cymdeithasol, sef £500, gan Lywodraeth Cymru.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Yn ei lythyr at Gadeirydd y Pwyllgor Deisebau, nododd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ei fod yn cydnabod yr heriau a'r pwysau aruthrol sy'n wynebu'r gweithlu iechyd yng Nghymru. Yn y llythyr dan sylw, mae'r Gweinidog yn egluro:

O dan y cytundeb tair-blynedd presennol, gwelir rhai o'r newidiadau pwysicaf a wnaed i arferion gwaith mewn degawd, gan gynnwys amrywiaeth o gynigion sy'n ymwneud â thâl, yn ogystal â chynigion nad ydynt yn ymwneud â thâl, a fydd o fantais i'r staff a hefyd i'r cleifion. Bydd y rhan fwyaf o staff sydd heb gyrraedd lefel uchaf eu band cyflog yn elwa o gael codiad cyflog drwy fod y bandiau cyflog yn cael eu hailstrwythuro – cyflogau cychwynnol uwch, cael gwared ar bwyntiau cyflog sy'n gorgyffwrdd, a graddfeydd cyflog byrrach. Wrth i'r cytundeb tair-blynedd hwn ddod i ben, ac wrth inni ddechrau ar y cylchoedd cyflog ar gyfer Ebrill 2021 i holl staff y GIG, gan gynnwys staff yr Agenda ar gyfer Newid, rydym wedi ymrwmo i gydweithio gyda'n partneriaid, cyflogwyr y GIG a'r undebau, drwy broses adolygu'r corff annibynnol, er mwyn sicrhau y bydd y pecyn gwobrwyo gorau posibl ar waith.

Mae'r Gweinidog yn cadarnhau ei fod wedi gofyn bod y cylch adolygu cyflogau yn cael ei ddwyn ymlaen gyda'r nod o ddarparu adroddiad mor gynnar â phosibl yn 2021. Serch hynny, mae'n egluro mai Llywodraeth y DU sy'n gyfrifol am bennu amserlenni'r cyrff adolygu cyflogau. Mae angen cymorth gan Lywodraeth y DU i

ariannu unrhyw setliad ar gyfer codi cyflogau staff y GIG a holl weithwyr y sector cyhoeddus, er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu gwobrwyo mewn modd teg.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adnoddaeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.